

A ma átalakuló társadalmi, gazdasági viszonyai is megkívánják az erdőgazdálkodás korszerűsítését. A korszerű erdőművelési elveket a társadalom igényei-re és az újabb kutatások tapasztalataira figyelemmel lehet megfogalmazni. Az ökológiai ismereteken nyugvó erdőgazdálkodásnak és erdőművelésnek ki kell elégítenie a környezetvédelmi, természetvédelmi elvárásokat és az üdülési funkciókat is. Ezek jelentős részét már a Zöld könyvek is tartalmazták, főleg *tájegységek, termőbely, erdőtársulás* tekintetében. A könyvek megújítása célkitűzéseiben érzékeltetni ajánlatos, hogy az erdőben folyó munkák az erdő érdekében történnek. Tartalmazzák mind a szakmai, társadalmi, mind a gazdasági értékrend érvényesítésének az alapvető szempontjait, irányultságának bizonyos keretfeltételeit. Vissza kell ugyanakkor állítani az erdőművelési munkák helyét, rangját, és az erdőművelésben dolgozók megbecsülését.

Erdőművelési elképzelések együttműködéssel kidolgozandó alapművében a gyakorlattal alátámasztott szakanyagot az új ismérvekkel úgy célszerű összeilleszteni, hogy a hasznosítás leírásában a kellő tagoltság és a részletezés arányosan érvényesüljön, nevezetesen pl. a tájak összevonása vagy az esetleges művelési szintek meghatározása. A közönség számára pedig érthető érvekkel és szóhasználattal kell a lakosságot tájékoztatni, hogy az új „Zöld könyv” döntően az erdőgazdálkodás, ill. erdőművelés alapműve. Beilleszkedik a nemzetközi rendszerbe, összhangban van természetvédelem időszzerű és jogos követelményeivel, de arányosan szolgálja a társadalom elvárásait és kielégíti a gazdasági célokat is.

Az előadásokat követően véleménynyilvánítottak: Köveskúti Gy.,

Gyürki J., Holdampf Gy., dr. Erdős L., Schmotzer A., dr. Király P., Csépanyi P., Bényei S., dr. Varga B., amelyek alapján üzenetértékű megállapítások a következők:

– A Zöld könyv az egyik legnagyobb erdész összefogás pozitív eredménye volt, és az abban foglaltak jelentős része ma is helytálló, mivel az akkor korszerűnek minősülő Babos-féle táji erdőműveléssel „szinkron” elveket rögzített.

– A megújítandó Zöld könyvek tartalmi kritériumánál célszerű tisztázni, hogy mennyire legyen monográfiai, illetve tájjellegű munka, figyelemmel arra is, hogy mivel az ágazatunk társadalmi centrikussá vált, határt kellene vonni a szakmai és a társadalmi igény szolgálata, aránya között.

– Az előkészítés alatt levő munka érzékeltesse az erdő ökológiai, szociális értékrendjével arányosan a további fontos értékalkotói szerepét. A fatermesztésen túl mind a tartamosságot, illetve fenntarthatóságot, mind a leghatékonyabb klimatikus befolyásoló, bioenergia-szolgáltató jelentőségét. Vagyis az erdővagyon valós használati értékét ajánlatos valami módon jobban kifejezni. Határozottabban érzékeltetni a *faültetvény* és a *biodiverzitásában gazdagabb erdő* közötti értékrendet és az utóbbi elidegeníthetlenségét.

– A könyv szerkesztésekor az irányelvekre kellene nagy figyelmet fordítani, és nem a módszerre.

– A figyelem arra is kiterjedt, hogy az erdészeti munkák végzésében, felügyeletében oly nagy különbségek jelentkeznek az országrészek között, hogy egységes szemlélet és egységes cselekvés kialakításában az *erdőfelügyeletnek kellene nagyobb szerepet betölteni.*

– Az új Zöld könyv az erdő korábbi termelési célú prioritását mérsékelve a *komplexebb értékrendet úgy is szolgálja*, hogy csak a természet által megtermelt produktumhoz adjon hozzáférést, – engedjen kitermelhetőséget. A társadalomban megjelenő új igényekkel, annak mértékéig lehessen számolni.

– Sok helyen az egyedüli lehetséges módszer lett a természetvédelmi igényeknek is megfelelő erdőkezelés, ahol a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodással a természet erőit felhasználva a közvélemény által jobban elfogadott módon gazdálkodhatunk. Tévedés, hogy nincs jövőnk! *Stílusváltásra van szükség!*

**Rostáné Reményfy Rita,
Dr. S Nagy László és Urbán Pál**

Új belépők

Baranya megyei HC: *Szijártó Tibor* erdőmérnök, *Kubicza Tamás* erdőszaktanár, *Regős György* erdőszaktanár, **Bp. FVM HC:** *Dr. Czibulka Edit* egyéb felsőfok, **Győr Magánerdő HC:** *Németh Éva* egyéb felsőfok, **Kaposvári HC:** *Szebágel István* erdőszaktanár, *Németh Ádám* erdőszaktanár, *Karsai Anikó* egyéb felsőfok, **Békés megyei HC:** *Lovász Lóránt* erdőmérnök, **Kecskeméti HC:** *Fábián Gábor* erdőszaktanár, **Tamási HC:** *Mohár Gábor* erdőszaktanár, *Tamis László* erdőszaktanár, *Kovács Tamás Csaba* erdőmérnök, *Firbás Bálint* erdőmérnök, *Kövecses Péter* erdőszaktanár, **Egyéni tag:** *Győriványi Dániel* erdőmérnök

Dr. Balogh Ferenc (1924–2008)

Újabb fájdalmas veszteség érte az 1943-ban iratkozott erdőmérnökjelölt még élő csapatát. Ez az évfolyam volt a 200 éves múltra visszatekintő erdészeti felsőoktatás legnépesebb (133 fő) kezdő évfolyama.

Reményekkel és lelkesedéssel készültünk a Kárpát-medence, az alföldi pusztaság és a hegyvidéki kincses erdőségeink szakszerű kezelésére. Sajnos a II. világháború kiméretlen földrajzi, gazdasági változásai és a körülmények átalakulása a szakmában

is új helyzetet teremtettek. Sokan kényszerültek más, rokon szakterületre (vasút, szállítás, útépítés, térképészet, földmérés, vízügy) többen távoztak külföldre és csak megfogyatkozva tudtak a hazai erdészeti területen elhelyezkedni.

Dr. Balogh Ferenc, aki 2008. 12. 05-én hunyt el, a még élő (15 fő hazai) „öregek” közül, végig a hön szeretett erdészeti területen hasznosította tudását és tapasztalatait. Temetése 2008. 12. 16-án a Cinkotai temetőben volt, ahol végső útjára Családja, Barátai, Erdészársai, Tisztelői, Ismerősei kísérték el.

Drága pályatársunk középiskolai tanulmányait a Szegedi Piarista Gimnáziumban végezte, ahol hűséges tagja volt a Cserkészcsapatoknak, az utóbbi években az öreg cserkészeknek. Ez a körülmény is nagyban az erdő, a természet szeretete felé irányította érdeklő-

dését. Műszaki és széles körű biológiai felkészültsége a szakma különböző területeire irányította életútját, az abban az időben jellemző gyakori szervezeti változtatások között.

Első munkahelye a Szegedi Erdőgazdasági NV, majd a Kiskunhalasi Erdőgazdasági Debeáki üzemegységvezetője volt. Itt feladata a sivár, futóhomokos pusztai világban új erdő telepíteni, amiből közel 300 ha megvalósítása fűződik nevéhez. Újabb beosztásában a Kecskeméti és Szegedi területen, magasépítési előadói feladatokat kapott.

Időközben, 1953. május 10-én házasságot kötött Kerkápoly Emmával, két nagy szerű lánygyerekek aranyozta két életüket. Isten áldásával Felesége gondozta utolsó leheletét.

1954-ben Budapestre helyezik az országos hatáskörű Erdőgazdasági Építő Vállalat-

hoz. Ezt követően 1956-ban az OEF főmérnöki beosztásában gépesítési feladatokkal foglalkozott, így munkájához kapcsolódott a STIHL program szervezése is. A MÉM 1967 évi megalakulásával áthelyezik az ERTI kutatói állományába, feladata az aprítéktermelés fejlesztése. Ebből a témakörből az Erdészeti és Faipari Egyetemen műszaki Doktori címet szerez. 1969-től 1984-ig az AGROTRÖSZT (majd AGROTEK) munkatársa, üzletkötője, később csoportvezetője, 1990-ig felkért szaktanácsadója. Feladata az erdőgazdaság és elsősorban faipar gépellátása volt.

1969-től 20 éven át az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztályának titkára, az utóbbi években a Szeniorok Tanácsának tagja.

Szakmai munkájának elismeréséül több kitüntetést kapott. Így az Erdészet Kiváló Dolgozója, Kiváló Kutató, Vadas – 100 éves ERTI emlékérem és Miniszteri Kiváló Dolgozó elismerésekben részesült. A gépesítés területén számos külföldi tanulmányúton vett részt, hasznosítva azok tapasztalatait.

Aktív munkaidejében több szakkönyv társszerzője, mintegy 15 szakkikk írója, valamint oktatófilmek szakértője is volt.

Szakmánk iránti hűséged után különösen fájó szívvel búcsúzunk a mindannyiunk „Firinckétől”, aki az élet minden területén tájékozott volt. Ígérjük, hogy kedves diákeveink derűs, vidám szerenádjainak „hegedűsét” és bölcs életfelfogásait emlékeink között igyekszünk minél tovább megőrizni és gyakran felidézni.

„Firinckénk” nyugodj békében, mi is Veled leszünk

Zágoni István és még élő Diáktársaid

Dr. Halupa Lajos (1933–2009)

Az Erdészeti Tudományos Intézet nevében búcsúzom dr. Halupa Lajos erdőmérnöktől, az ERTI egykori munkatársától, nyugalmazott tudományos osztályvezetőjétől.

Egy olyan munkatársunktól búcsúzunk, aki mintegy fél évszázadon át az ERTI-ben dolgozott, elsősorban a nemes nyárrakkal, a gyorsan növekvő fajokkal foglalkozott, vezette a reá bízottakat. A nyugdíj nem jelentett számára visszavonulást. A kutatáshoz és az erdőhöz még egészségi állapotának megromlása után is úgy ragaszkodott, mint a példaként említett el-sárgult nyárfalevél. Az elmúlt 76 esztendő alatt azonban a biológiai kötőerő elfogyott és: „le-hullott a rezgő nyárfá ezüstszerű levele”... és most itt állunk a hamvait tartalmazó urna előtt, hogy a végső búcsú keretében emlékezzünk rá

Emlékezésünk első gondolatát Pál apostoltól vettük. Vele együtt ő is elmondhatja: „A jó harcot megharcoltam, a pályát megfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, amelyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bírő”. Erről az útról, amelyet dr. Halupa Lajos aktív erdőmérnökként bejárt elegendő, ha olyan szemelvényeket emelünk ki, amelyek azt bi-

zonyítják, hogy az Erdészeti Tudományos Intézet, a magyar erdész szakma egyik kiváló tagjától búcsúzunk mi, akik a gyászoló családdal együtt érezve körül vesszük a hamvait tartalmazó urnát.

1933-ban született, erdőmérnöki oklevelét 1957-ben szerezte meg Sopronban. A Kiskunsági Állami Erdőgazdaságnál kezdte működését, ahol 1964-ig különböző beosztásokban dolgozott, ahol széleskörű gyakorlatot szerzett. Ekkor került az ERTI-hez, ahol először feleségével együtt 1967-ig az ERTI Püspökladányi Kísérleti Állomásán dolgozott mint tudományos munkatárs. 1967–1984 között Családjával Sárvárra került, ahol tudományos munkatárs, majd állomásigazgató helyettesként fejtette ki egyre sokoldalúbbá váló tevékenységét. 1984-től 1994-ig Budapesten, az Intézet Központjában mint tudományos osztályvezető irányította az Erdőművelési és Faterméstan Osztályt. Már egyetemista korában érdeklődött az erdészeti kutatás iránt. A Gondviselésnek is köszönhetően Sopronban olyan erdőmérnök feleséggel, Grósz Zsuzsannával áldotta meg az Ég, aki az átlagosnál szintén jobban kötődött az erdészettudományhoz.

Kutatási témái közül a legjelentősebb a termőhely kutatás, a gyorsan növekvő fajok nemesítése, termesztése és fatermése, a természetvédelem és a természetközeli erdőgazdálkodás volt. Részt vett a Bős-Nagymarosi vízlépcső ökológiai hatásvizsgálatában, ennek 1995-ig az irányítója volt. A természetvédelem területén többek között kiemelkedő munkát végzett a hazai erdőrezervátum hálózat kialakításában. Ebben a témakörben két olyan kutatási téma vezetője volt, amelyhez a támogatást az Országos Tudományos Kutatási Alaptól pályázat útján nyerte el. Sokoldalú, eredményes kutató volt. Kutatásainak eredményeit hét könyvben társszerzőként és 86 tudományos publikációban tette közzé. A kutatásban töltött fél évszázad alatt megérelmődött benne, hogy kutató erdésznek lenni hivatás és elhivatottság, és nem foglalkozás.

Halupa Lajos szakmai életművéből csak szemelvényeket emeltem ki a teljesség igénye nélkül. A búcsúzáshoz a végzett munka eredményességének méltatásán túl számos egyéb, fontos dolog is tartozik. A szakma szeretetét, a teremtet világnak, az erdő élővilágának a védelmét, az erdő sokoldalú hasznosítását szolgáló aktivitását emelem ki többek között. Az erdőnél, a fáknál csak az embereket, elsősorban a családját szerette jobban. Az erdőmérnök házaspár buzgalma megsokszorozta az évtizedekig együtt töltött kutatások hatékonyságát és megbízhatóságát azáltal is, hogy egymást segítő kritikusok voltak. Együttes tevékenységük is jó példaként szolgálhat.

Úgy tartom, hogy ezekkel a gondolatokkal is vizsgáltja Lajos szeretteit, barátait, munkatársait. Nehéz a meg nem változtathatóba belenyugodni. A búcsú könnyecskéjében át az a lelki öröm nyújt megnyugvást, amelyet a hálaadás fon össze, amikor az ember megköszöni az Istennek azt, aki elment, aki 76 éven át cselekedte mindazt, amiről eddig szóltunk.

Amikor utolsó istenhozzádót mondtunk dr. Halupa Lajos erdőmérnöknek, az ERTI

volt tudományos osztályvezetőjének, vele együtt az Ég felé szálló Te Deumot, hálát mondtunk életéért és fohászokunk földön túli jutalmáért. Itt a földön szeretettel őrizzük emlékét.

A hívó ember a búcsú szavaihoz köti ilyenkor az Úristenhez szóló kérését: „Adj Uram örök nyugodalmat neki és az örök világosság legyen osztályrésze, nyugodjon békében!

Kedves Lajos! Egykori Munkatársunk! Isten Veled!!

Dr. Solymos Rezső

Jaksa Ferenc (1943–2009)

Jaksa Ferenc nyugalmazott erdőfelügyelő életének 66. évében súlyos betegségben elhunyt. Temetése 2009. január 30-án több száz gyászoló jelenlétében a kiskunhalasi Katolikus Temetőben volt.

Elbúcsúzni jöttünk Jaksa Feri barátunktól, kollégánktól az erdésztársadalom, a szegedi technikai osztálytársak e hagyományosan zárt, szoros közösségek nevében.

Több mint fél évszázada 1958. május 27-én találkoztunk először a Szegedi Erdészeti Technikumban, a felvételi vizsgán.

Feri, Te a Csongrád megyei Erdőgazdaság baksi erdészkerületében töltötted le a gyakornoki évet, közel a sövényházi (ma ópusztaszeri) erdőkhöz, ahol korán (1946-ban) elhunyt Édesapád szolgált, a Pallavicini uradalom kiváló erdészeként.

A természet-, az erdőszertet öröklődött, hiszen testvérbátyád, István és öcséd, János is erdész lett.

Nem a szomorú körülmény mondatja velem, de mi, osztálytársak, korán felismertük, elismertük értékes tulajdonságaidat: szorgalmadat, szervező- és közösségformáló képességedet, eredményes tanulmányi munkád. A sok-sok történet és emlék közül csak egyet emelek ki: a technikai évek során a heti és éves nagy-gyakorlatainkon Te voltál Halász tanár úr jobbkeze, közülünk a kerületvezető erdész, csupa nagybetűvel!

Osztályunk – fél évszázad távlatából is elmondhatjuk – erős, összetartó közösség, hiszen évenként az ország különböző pontjain megtartott családi találkozóink, – melyeknek Te egyik szervezője voltál – ezt bizonyítja.

Wass Albert írja a Tavak könyvében: „háromféle ember él a világon: a rontó ember, a gyűjtő ember és a látó ember.”

Te „látó ember” voltál!

Munkád során mindig az alkotás vágya, a jó és még jobb teljesítmény elérése vezérelt.

Kezdként (1962), mint erdésztechnikus gyakornok a Hódmezővásárhelyi Állami Gazdaságnál, majd a Kiskunsági Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság Bugaci és Kiskunhalasi Erdészeténél fásító kerületvezetőként ténykedtél. Néhány öreg fasor és erdőn kívüli fásítás még ma is dicséreti munkádat.

Szakmai életutad jelentős állomása 1968. Az akkor újrászerveződő erdészeti igazgatás

dél-alföldi regionális szervezetének alapító tagja voltál. Az intézmény neve, jogi státusza többször változott, de Te, mint a Kecskeméti Erdőfelügyelőség erdőfelügyelője – harmincöt éven keresztül kiskunhalasi állomáshellyel – 2003. évi nyugdíjba vonulásodig, töretlen szorgalommal végeztél munkádat. Az erdészeti ágazat területén a Duna-Tisza közti homokhát legdinamikusabban fejlődő térsége volt a felügyeleti körzeted.

Életed során, közel 25 000 ha erdő létrehozásában vettél részt.

Kapcsolatteremtő, szervezőkészséged eredményezte Kiskunhalas neves környezetvédő főorvosával – Csetényi Artúrral – több évtizedes munkakapcsolatod, melynek eredményeként több emlékliget, közpark, fásítás létesült a térségben. Meghatározó érdemeid vannak a kiskunhalasi Sóstói parkerdő létrehozása, megmentése, berendezése területén is.

Munkádat számos intézményi, szakmai és társadalmi kitüntetéssel ismerték el.

2002-ben országos viszonylatban az év erdőfelügyelője lettél.

Klaus Hemmerle, Achen filozófus püspöke írja:

„Nem vagyunk képesek mindent megvalósítani életünkben, mégis kötelességünk viszonzni az ajándékot, amiben részesülünk. Nekünk kell végigszóni a szálát, amit kaptunk, s a mi felelősségünk, hogy továbbadjuk.”

Végigvitted életed fonalát, most már az utódokon a sor!

A találkozás reményében búcsúzunk!
Nyugodjál békében!

Göbölös Antal

Gáspár András

Sopron városa, az alma-mater, az évfolyamtársak, a barátok búcsúzunk tőled, hogy még egyszer utoljára találkozzunk. Remélem – az égi erdőket járva – látsz és hallasz bennünket. Mindig igaz ember voltál.

Szeretted az életet, tudtál vidám, bohém lenni, ha arról volt szó.

Anekdotázhatnék – órákig, napokig, hetekig... csak néhányat ezek közül:

– amikor az egyetemen az első oroszórán állva fogadtuk kedves tanárunkat, aki oroszul köszönt nekünk, és Te huncutul sügtad, hogy ... azt mondta, hogy üljetek le... és ezt mi megtettük, mert hallgattunk Rád;

– vagy amikor egy soproni szünet kapcsán Varga Miska papjának, Pali bácsinak – akit nagyon tiszteltél – elkérte a fogatát, és végighajtottál a Várkerületen;

– vagy egyik törzshelyünkön, a Deák Étteremben többször megfogalmaztad abbéli vágyadat, hogy egy köbméter szeretnél kirakni az általunk megívott sört tartalmazó üres üvegekből – de ennek ötödénél mindig elfáradtunk;

– vagy amikor ötödéves korunkban Te délelőtti megvédted a diplomádat, így mérnök lettél (előbbre voltál a névsorban, mint én, én csak másnap következtem) este egy gasztronómiai műintézményben sörözvén megkérdezted: Mondd Lajos, jártok még iskolába? Hogy vannak a hallgatók?...

Soha nem szerettél vesztetni, de – ha arra került a sor – emelt fővel tudtál. Így volt ez a pókerrel, a galambbróptéssel és így volt ez a munkával, a céggel.

Csak ezt az utolsó nagy csatát a kórral nem tudtad, nem tudtuk megnyerni.

... fa mindenkit elkísér a bölcsőtől a koporsóig...

A kecskeméti öreg templom nagyharangja, a hortobágyi csikók is búcsúznak Tőled.
NYUGODJ BÉKÉBEN!

Nagy Alajos

Kertész Károly (1919–2008)

Kertész Károly, a borsosonyi erdészek nagy tanítómestere közel kilencven évet élt. Egykori munkatársai, barátai, tisztelői közül alig néhányan vannak még közöttünk. 2008. szeptember 12-én állunk a ravatala mellett, a kelet-alföldi temető római katolikus kápolnájában.

1919. április 14-én született Budapesten, vasutas családban. A család később Nagy-borsosonyba költözött.

Erdész pályáját az Esztergomi Alerdész Szakiskola elvégzésével alapozta meg, ahol 1938-ban szerzett oklevelet. Első munkahelyét a Gerecsében, Tardosbányán, a primási birtokon találta meg. Innen került 1940-ben Kárpátaljára, a Bustyaházi Állami Erdőgazgatóság Ruszturai Erdőhivatalához, mint irodai erdész.

Pályáit a háború törte meg: 41-ben katonai szolgálatra hívták be és az orosz frontra vezényelték. '42-től ismét Ruszturán üzemi segédtest '44 júniusáig, mikor is újra frontszolgálatra hívták. Ez egyben az életét, szakmaiságát nagyban meghatározó kárpátaljai évek végét is jelentette. A dunántúli harcokban megsebesült, a németországi kórházból amerikai hadifogságba került, ahonnan '46 januárjában térhetett haza.

Hazatérése után a Balassagyarmati Erdőgazgatóság Borsosonyi Erdészeti Gondnokságánál kezdett dolgozni, mint üzemi segédtest. Lelkiismeretes, szorgalmas munkával gyorsan lépegetett előre a ranglétrán, előbb szakelőadó, majd üzemegység-vezető beosztásba került.

1953–1955 között Zagyvavölgyi Erdőgazdaságnál fahasználati előadó, majd – az újabb átszervezés után – a Váci Erdőgazdaság Nagy-borsosonyi Erdészeti Műszaki vezető lett. Ezek egyben a családalapítás éve is, 1954-ben megnősült.

Az '56 utáni zárvaros időszak Őt sem nem kerülhette el: először 3 hónapos „fejtágitásra” Kistarcsára vezényelték, majd a munkahelyéről is elküldték – feleségével, Magdikával együtt.

Egy évig segédmunkából volt kénytelen fenntartani a családját, majd 1958-ban visszavették, ekkor került a Diósjenői Erdészethez. A borsosberényi erdészkerület vezetője 1960-ig, majd erdőművelési műszaki vezető beosztást kapott. Ez lett az utolsó, egyben leghosszabb állomáshelye a szakmai pályafutásának: közel két évtizeden át gondozta, ápolta a Keleti-Borsosonyi erdeit.

Láthatta még a Pogány – Rózsási nagy fakitermeléseket, ezerhektárnyi erdő felújítá-

sa, az egykor volt Svábné-, illetve Wenckheim-féle erdőbirtok különleges értékű állományainak példamutató színvonalú továbbnevelése, erdészgenerációk pályájának elindítása fűződik a nevéhez. A keze nyomát őrzik az erdészet fenyevesei is.

A korabeli erdészszakma legjobb mesteritől tanulhatott, klasszikus elődeinek nyomdokain, azok méltó utódként élt és dolgozott. Egyenes derék, tiszta lelkiismerettel élt. Tisztességét, emberségét, szakmai becsületét sem háború, sem diktatúra nem tudta eltorzítani. Pályája maga a történelem: azt a harmincas évek uradalmi világában kezdte, végigélte és dolgozta a háborút, majd a kommunizmus évtizedeit.

Értett a fiatalok nyelvén, szívesen osztotta meg velük páratlan tudását, tapasztalatait.

Magam is azon szerencsések közé tartozom, akiket – akkor már, mint nyugdíjas – kezdőként a bizalmába fogadott és tanácsaival, példájával segített az elindulásban.

Személyiségéből olyan tartás, erő és melegség sugárzott, amelyet ma már csak a szépírodalomból ismerhetünk.

Nyugodjon békében!

Haraszi Gyula

Pammer László (1925–2009)

2009. január 13-án vettek végső búcsút Pammer László erdőmérnöktől, MÁV mérnök főtanácsostól a rokonok, tisztelők, volt munkatársak a soproni Szt. Mihály temetőben.

Pammer László 1925-ben Pestszenterzsébeten született, ugyanott érettségizett. Pályaválasztására feltehetően hatottak a körösmezei erdőgondnok nagybátyjánál látottak, ahol az erdei vasúttal, kötélpályákkal és egyéb erdészeti szállító eszközökkel ismerkedett meg. 1943-ban iratkozott a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem erdőmérnöki osztályára. Oklevelét 1948-ban, az évfolyamon az első között szerezte meg. Egyetemi tanulmányai a háborús, ill. az azt követő évekre estek, kényszerszünettel és háborús nehézségekkel. Az oktatás megindulásával jelentős szerepet vállalt a közösségi életben. Az Ifjúsági Körben Mersich Endre és Igmány Zoltán elnöksége idején a főitkári tisztelet töltötte be, ahol az egyetemi menza és az Egyesület adminisztrációs ügyeiben hatékonyan tevékenykedett.

Működését 1949-ben a MÁV Szombathelyi Igazgatóság osztálymérnökségén kezdte meg. Ezekben az években az állami erdészet az erdők csökkenése miatt csak igen kis létszámban fogadott fiatal erdőmérnököt. A MÁV-nál viszont a háborús károk helyreállítása és a mérnökháány miatt számos erdőmérnök kapott megélhetést.

1951-ben a celdömölki pályaeépítő kirendeltségen geodéziai munkákat végez, 1955-ben az építési főnökség főmérnöke. Korábbi tapasztalatai, kiváló műszaki és kommunikációs képességei segítettek az 1200 km

vasúti pálya al- és felépítményi, híd-, magasépítési munkának irányításában, szervezésében. 1971-ben az Igazgatóság építési és pályafenntartási osztály vezetője, ahol bekapcsolódott a modern vasúti pályaépítés nemzetközi kutatási munkáiba.

1985-ben vonul nyugállományba.

Nyugdíjas éveiben szakmatörténeti kutatásokat folytatott. Feldolgozta Magyarország összes erdei és gazdasági vasútadatait, ami a Közlekedési Tudományos Intézet kiadásában jelent meg.

Szakmai cikkeit a Közlekedéstudományi Szemle és a „Sínek Világa” közölte.

Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el: kiváló vasutas, Munkaérendrend Ezüst fokozat, Jáky József-díj, Közlekedési Tudományos Egyesület „örökös” tagja.

A temetesen nagy számban vettek részt a volt munkatársak és a tudományos intézetek képviselői. Egykori helyettese méltatta az elhunyt működését. A kisépekkel és kézimunkával épített pálya működése alatt alakult át portáldarukkal végzett hosszúsínes, modern vasúttá. Munkatársaival szemben nyitott volt, tudását és tapasztalatait a fiatalokkal szívesen megosztotta.

Erdőmérnök évfolyamtársaival a kapcsolatot folyamatosan tartotta. A találkozókat, nyugdíjas összejöveteleket rendszeresen látogatta, szervezte.

Egy mindig aktív és segítőkész barától búcsúzunk.

Nyugodjék békében!

Dr. Erdős László

**Ujvári Ferenc
(1932–2009)**

Ujvári Ferenc nemcsak tanúja, hanem tevékeny részese is volt a magyar erdőgazdálkodás és benne az erdészeti kutatás aranykorának. Erdőmérnöki diplomájának 1961-es megszerzése után, a Budapesti Erdőrendezőszéknél helyezkedett el.

Az itt szerzett terepi erdőrendezői gyakorlatokat sokat segített későbbi kutatói munkájában is. 1963-ban, feleségével együtt az Erdészeti Tudományos Intézet nemrégiben alakult Mátrafüredi Kísérleti Állomására helyezték át. Mátrafüreden a 60-as években pezsgő szakmai élet folyt. Erdőgazdasági központ, erdészeti, erdőfelügyelőség és kutató állomás is működött itt. Ebbe a környezetbe, ebbe az alkotó szakmai atmoszférába került bele a fiatal kutató házaspár.

Tudományos munkáját dr. Szőnyi László irányításával kezdte, akivel később jó barátokká is váltak. Kutatási témái egész pályája során főként a hegyvidéki erdőgazdálkodáshoz, illetve annak termőhelyi, vízgazdálkodási, ökológiai és nemesítési vonatkozásaihoz kötődtek. Az általa művelt számos témából, a teljesség igénye nélkül csak két kiemelt példa:

Ő irányította és értékelte a kispánai és a szárazkeszői eróziómérő állomásokkal kapcsolatos kutatásokat. Ebben a témakörben

több publikációja is megjelent. A mai kor embere sokszor hajlamos azt hinni, hogy amit régen, évtizedekkel korábban hoztak létre, az szükségszerűen elavult és korszerűtlen. Aki azonban csak egy kicsit is érti az erdészeti kutatások lényegét, az jól tudja, hogy a jövőre vonatkozó érdemi előrejelzésekhez és ajánlásokhoz nem elsősorban fantázia, vagy üveg-gömb kell, hanem hosszú időszakot átfogó, megbízható adatsorok. Példának okáért éppen olyanok, amelyeket Ujvári Ferenc munkája teremtett meg.

1966-tól fokozatosan bekapcsolódott a fenyőnemesítésbe és a fenyőszármazási kísérletek létesítésébe. Ennek keretében az Északi-Középhegységben feketefenyő- és duglászfenyő-származási kísérleteket létesített. Nem könnyű egy szakmai életpálya állomásait, történéseit rangsorolni, de szakmai pályája talán legnagyobb volumenű munkája az 1100 földrajzi származást tartalmazó nyírjesi IUFRO lucfenyő-származási kísérlet létrehozása és fenntartása. A kísérleti bázis egyöntetű hazai és nemzetközi elismerést vívott ki, és élvez ma is. A származási kísérlet vendégkönyvében a hazai bejegyzések mellett legalább 30 ország idelátogató kutatóinak elismerő szavai olvashatók. A több mint 4 évtizedes adatsorokat a mai napig újabb és újabb, nagy horderejű szakmai kérdések – pl. a klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatásai – megválaszolására tudják használni a kutatók. Ezt azonban az a tette lehetővé, hogy voltak, akik a kísérletet bő 4 évtizede létrehozták és később azt kezelték, gondozták, fenntartották.

1983-tól 8 éven át volt a Mátrafüredi Kí-

sérleti Állomás igazgatója. Munkatársai gondjai iránt megértő, emberséges vezető volt. 1991-ben, az Állomás bezárása miatt idejekorán kényszerült nyugdíjba. Feleségével együtt nyugdíjas éveiben is részt vett több, fenyőnemesítéssel kapcsolatos kutatási programban, és tanított a Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskolában.

Ujvári Ferenc nem hajszolta mohón az elismerést, nem gyűjtögette a címeket, okleveleket, plectniket. „Csak” tette a dolgát csendben, tisztességgel, megbízhatóan. Talán jobb volna a világ és benne országunk is, ha egyre többen tennék a dolgukat „csendben, tisztességgel és megbízhatóan”.

Nyújtson némi vigaszt a veszteségben az a tény, hogy életében maradandó dolgokkal foglalkozott és maradandót alkotott. Akinek pedig ez a lehetőség életében megadatott, az halála után is, ha csak kicsiny részben is, de mindenképpen tovább él.

Feri bácsi! Végezetül engedj meg végül egy jócskán megkészt gondolatot. Jó lett volna egy kicsit gyakrabban találkozunk, többet beszélgetnünk. Hallani Tőled a múlt emlékeit, véleményedtel jelenkorról és jövőről. Utódaiddnak, fiatalabb kollégáidnak hasznára válhattak volna tapasztalataid, gondolataid. Persze erre is – mint sok más fontos dologra – gyakran csak utólag, későn ébred rá az ember...

Búcsúzóul Tőled az Erdészeti Tudományos Intézet vezetőse, aktív és már nyugdíjas kutatói, technikusai és minden további dolgozója nevében. Munkádat folytatjuk, emlékedet megőrizzük! Nyugodj békében!

Csőka György

Trópusi erdő Szibériában

A Bajkáltól keletre, Csita térségében a mostaninál merőben eltérő éghajlati körülmények bizonyítékaira bukkantak a sztyeppén. Az egykori melegebb és csapadékosabb éghajlatról áruklodó megkövült fatörzseket a környéken átutazóban véletlenül fedezte fel egy közigazgatási szakember, s látta meg bennük a különleges archeobotanikai értéket. Azóta a közeli geológiai múzeumban vizsgálják a fák rendszertani besorolását, s hogy melyik földtörténeti időszakban élhettek. Életkorukat már könnyebb lesz megállapítani, mivel némelyik törzs évgyűrűi olyan jól konzerválódtak, hogy szinte megszámlálhatók. Vastagságaikból a hajdani időszakon belüli éghajlatváltozásokra is lehet következtetni. Megőrződésüket annak is köszönhetik, hogy a térséget egykor – valamilyen, ma még ismeretlen természeti katasztrófa következtében – víz, majd agyagos üledék árasztotta el, szinte hermetikusan lezárta az erdőrészletet, s a fák szervesanyag-tartalma nem tudott elkorhadni. Némelyik fának a

kérge is jól tanulmányozható, s leveles hajtások – legalábbis lenyomatuk – ugyancsak ránk maradtak, megkönnyítendő a botanikai meghatározásukat. Egyébként a jelenlegi ismereteink szerinti legidősebb – mintegy 570 millió éves – megkövesedett erdő Ukrajnában található.

(Élet és Tudomány)

A lapot Magyarország legnagyobb
médiatitigyelője, az

» **OBSERVER** «

OBSERVER BUDAPEST
MÉDIATITIGYELŐ KFT.

1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738

rendszeresen szemlézi